

Kasvun ja oppimisen lautakunta 06.05.2026 § 98

§ 98

Kasvun ja oppimisen lautakunnan lausunto Saarnilaakson koulun ja nuorisotilan hankesuunnitelmasta

Valmistelijat / lisätiedot:
Helin Erko
Peltonen Kaisa
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta toteaa Saarnilaakson koulun ja nuorisotilan hankesuunnitelmasta seuraavaa:

1

Hankesuunnitelma vastaa Saarnilaakson koulun ja nuorisotilan tarveselvityksessä asetettuja toiminnallisia tavoitteita ja tukee perusopetuksen palveluverkon kehittämistä Espoon keskuksen alueella.

2

Lautakunta painottaa hankkeen poikkeuksellista kiireellisyyttä ja edellyttää, että hankkeen aikataulua, valmistumista ja käyttöönottoa tarkastellaan siten, että koulun käyttöönotto voidaan mahdollisuuksien mukaan ajoittaa lukuvuoden alkuun.

3

Lautakunta pitää hankesuunnitelmassa esitettyä korvaavaa uudisrakennusratkaisua tarkoituksenmukaisena ja perusteltuna sekä koulun toiminnallisuuden että pitkän aikavälin kestävyysnäkökulmasta.

4

Lautakunta edellyttää, että hankkeen jatkosuunnittelussa noudatetaan Espoon koulujen suunnitteluohjeita, mallitilavaatimuksia sekä vaativan tuen ja inklusiivisen koulun erityisvaatimuksia.

5

Lautakunta edellyttää, että hankesuunnitelmassa esiin nostetut riskit huomioidaan jatkovalmistelussa ennakoivasti ja ratkaisuja hakien, eikä riskien hallintaa tule perustaa pelkästään tilanteiden seuraamiseen.

6

Lautakunta edellyttää, että kalustamiseen, varustamiseen ja käyttöönottoon varataan riittävä ja realistinen aika.

Lautakunta edellyttää, että koulun liikuntaolosuhteet ja piha-alueet toteutetaan Espoon koulujen pihasuunnitteluohjeen ja liikuntatilamitoituksen mukaisesti siten, että koulun opetussuunnitelman mukainen liikunnanopetuksen järjestäminen on turvattu.

Käsittely

Dookie teki puheenjohtaja Laihon ja Määttäsen kannattamana seuraavan lisäysehdotuksen esittelijän päätösehdotukseen:

"Lautakunta edellyttää, että väistötilaratkaisu tuodaan lautakunnalle tiedoksi hyvissä ajoin ennen toteutusvaihetta ja että väistötilojen sijainnissa, turvallisuudessa, saavutettavuudessa, ruokailu-, liikunta-, opiskeluhoito- ja erityisen tuen järjestelyissä turvataan oppilaiden yhdenvertaiset oppimisen edellytykset."

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Laiho tiedusteli, voidaanko Dookien lisäysehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta totesi Saarnilaakson koulun ja nuorisotilan hankesuunnitelmasta seuraavaa:

1

Hankesuunnitelma vastaa Saarnilaakson koulun ja nuorisotilan tarveselvityksessä asetettuja toiminnallisia tavoitteita ja tukee perusopetuksen palveluverkon kehittämistä Espoon keskuksen alueella.

2

Lautakunta painotti hankkeen poikkeuksellista kiireellisyyttä ja edellyttää, että hankkeen aikataulua, valmistumista ja käyttöönottoa tarkastellaan siten, että koulun käyttöönotto voidaan mahdollisuuksien mukaan ajoittaa lukuvuoden alkuun.

3

Lautakunta piti hankesuunnitelmassa esitettyä korvaavaa uudisrakennusratkaisua tarkoituksenmukaisena ja perusteltuna sekä koulun toiminnallisuuden että pitkän aikavälin kestävyysnäkökulmasta.

4

Lautakunta edellytti, että hankkeen jatkosuunnittelussa noudatetaan Espoon koulujen suunnitteluohjeita, mallitilavaatimuksia sekä vaativan tuen ja inklusiivisen koulun erityisvaatimuksia.

5

Lautakunta edellytti, että hankesuunnitelmassa esiin nostetut riskit huomioidaan jatkovalmistelussa ennakoivasti ja ratkaisuja hakien, eikä riskien hallintaa tule perustaa pelkästään tilanteiden seuraamiseen.

6

Lautakunta edellytti, että kalustamiseen, varustamiseen ja käyttöönottoon varataan riittävä ja realistinen aika.

7

Lautakunta edellytti, että koulun liikuntaolosuhteet ja piha-alueet toteutetaan Espoon koulujen pihasuunnitteluohjeen ja liikuntatilamitoituksen mukaisesti siten, että koulun opetussuunnitelman mukainen liikunnanopetuksen järjestäminen on turvattu.

8

Lautakunta edellytti, että väistötilaratkaisu tuodaan lautakunnalle tiedoksi hyvissä ajoin ennen toteutusvaihetta ja että väistötilojen sijainnissa, turvallisuudessa, saavutettavuudessa, ruokailu-, liikunta-, opiskelu- ja erityisen tuen järjestelyissä turvataan oppilaiden yhdenvertaiset oppimisen edellytykset.

Selostus

Lähtökohdat

Tilapalvelut liikelaitos on pyytänyt 28.4.2026 Kasvun ja oppimisen lautakunnalta lausuntoa Saarnilaakson koulun ja nuorisotilan 20.4.2026 päiväystä hankesuunnitelmasta.

Kasvun ja oppimisen lautakunta on hyväksynyt Saarnilaakson koulun ja nuorisotilan tarveselvityksen 26.3.2025 § 45. Tarveselvitys koski yläkoulurakennusta, johon toteutetaan opetustilat 27 perusopetusryhmälle ja 6 pienryhmälle (735 laskennallista oppilaspaikkaa). Hankkeeseen esitettiin toteutettavaksi nuorisotila Kasvun ja oppimisen palveluverkkoperiaatteiden mukaisesti. Rakennus esitettiin toteutettavaksi Espoon keskukseen, kortteliin 40063/2, jossa sijaitsee nykyinen Saarnilaakson koulu (Hösmärintie 1). Hanke esitettiin toteutettavaksi joko peruskorjaus- ja laajennushankkeena tai korvaavana uudisrakennuksena.

Perusopetuksen palvelutarve ja hankkeen kiireellisyys

Tarveselvityksessä Saarnilaakson koulun hanke todettiin erittäin kiireelliseksi perusopetuksen palveluverkon näkökulmasta. Espoon keskuksen alueella toimii vain kaksi yläkoulua, Saarnilaakson ja Kirkkojärven koulut, jotka molemmat toimivat kapasiteettinsa ylärajoilla. Oppilasennusteiden mukaan yläkouluikäisten määrä alueella kasvaa edelleen, eikä Keski- ja Pohjois-Espoossa ole muuta kohdetta tai rakentamiskelpoista Y tonttia, johon yläkoulukapasiteettia voitaisiin lisätä.

Hankesuunnitelmassa esitetty koulun mitoitus vastaa tarveselvityksessä asetettuja tavoitteita. Koulu on mitoitettu yhdeksänsarjaiseksi yläkouluksi ja kuudelle pienryhmälle, ja laskennallinen oppilaspaikkamäärä on 735. Hankesuunnitelmassa todetaan tarveselvityksen mukaisesti, että ilman hankkeen toteutumista alueen yläkouluopetuksen järjestäminen edellyttäisi pysyviä poikkeusjärjestelyjä.

Nykyisen rakennuksen tila ja toteutusratkaisun valinta

Saarnilaakson nykyinen koulurakennus on peruskorjausiässä eikä sellaisenaan vastaa nykyisiä opetuksellisia, toiminnallisia eikä tilallisia vaatimuksia. Erityisesti suuria perusopetustiloja (OT3) on liian vähän, ja osa opetuksesta joudutaan järjestämään tiloissa, joiden koko ja

ilmanvaihto rajaavat opetusryhmien kokoa. Pienryhmä- ja erityisopetuksen tilat ovat osin epätarkoituksenmukaisia.

Hankesuunnittelun aikana tutkittiin useita peruskorjaus- ja laajennusvaihtoehtoja. Viimeisimmässä esitellyssä peruskorjaus- ja laajennusvaihtoehdossa ilmeni kuitenkin useita merkittäviä toiminnallisia haasteita, minkä vuoksi ratkaisua ei voitu hyväksyä.

Liikuntatilojen osalta peruskorjaus- ja laajennusvaihtoehto edellytti liikuntasalin jakamista kahteen erilliseen saliin. Ratkaisu ei täyttänyt yläkoulun opetussuunnitelman mukaisia mitoitusvaatimuksia eikä Espoon koulujen liikuntasaleja koskevia ohjeita. Kasvun ja oppimisen toimiala ei voinut hyväksyä saliratkaisua koulun toiminnallisuuden ja opetuksen järjestämisen näkökulmasta. Myöskään Liikunnan ja urheilun tulosyksikkö ei kannattanut esitettyä saliratkaisua, sillä Espoon koulujen mitoitushjeen mukainen liikuntasali 22 m x 34 m x 8 m palvelee paremmin koulun liikunnan opetusta, koulun juhlatilaisuuksia kuin urheiluseuratoimintaakin. 25.3.2025 hyväksytyssä tarveselvityksessä Liikunnan ja urheilun tulosyksikkö esitti hankkeeseen suurempaa liikuntasalia 22 m x 41 m x 8 m alueelliseen tarpeeseen perustuen, mutta hankkeessa ei ole huomioitu tämän kokoluokan liikuntasalia.

Viimeinen peruskorjaus- ja laajennusvaihtoehto sisälsi myös merkittäviä kompromisseja opetustilojen sijoittelussa, yhteisten tilojen toimivuudessa sekä pihan ja liikennejärjestelyjen toteuttamisessa. Näiden katsottiin heikentävän merkittävästi koulun pedagogista laatua ja mahdollisuuksia toteuttaa Espoon koulujen suunnitteluperiaatteita täysimääräisesti.

Näistä syistä hankesuunnitelmassa esitetty korvaava uudisrakennus on Kasvun ja oppimisen toimialan näkemyksen mukaan tarkoituksenmukaisin ja kestävin ratkaisu. Uudisrakennus mahdollistaa opetussuunnitelman mukaiset liikuntatilat, toiminnallisesti selkeät ja muuntojoustavat opetustilat sekä esteettömän ja inklusiivisen koulukokonaisuuden pitkälle tulevaisuuteen.

Uudisrakennusratkaisua puoltaa lisäksi hankesuunnitelmassa esitetty ilmasto- ja elinkaarinäkökulma. Uudisrakennuksessa on mahdollista saavuttaa Espoon kaupungin ajantasaiset energiatehokkuus ja vähähiilisyysavoitteet sekä rakennushankkeille asetettu tavoite alittaa vuoden 2029 kansallinen hiilijalanjalan raja arvo 10 prosentilla. Hankesuunnitelman mukaan uudisrakennus mahdollistaa peruskorjaus- ja laajennusratkaisua paremmin energiatehokkaat järjestelmät, vähäpäästöiset materiaalivalinnat, tilatehokkuuden sekä pitkän teknisen ja toiminnallisen käyttöiän kantavien rakenteiden osalta. Näiden tekijöiden katsotaan parantavan hankkeen elinkaaritaloudellisuutta ja tukevan Espoon kaupungin hiilineutraalisuustavoitteita tavalla, jota peruskorjaus- ja laajennusvaihtoehdossa ei vastaavasti voida saavuttaa.

Tilat, pedagogiset ratkaisut ja nuorisotila

Hankesuunnitelmassa esitetty tilaohjelma noudattaa Espoon toiminnallista koulusuunnitteluohjetta ja yläkoulujen mallitilavaatimuksia. Opetustilat muodostuvat perusvarustelluista OT3-tiloista sekä opetussuunnitelman edellyttämistä erikoisvarustelluista tiloista (mm. luonnontieteet, kotitalous, käsityö, kuvataide, musiikki ja liikunta). Pienryhmä- ja erityisopetuksen tilat on integroitu koulun kokonaisuuteen, ja ne mahdollistavat myös valmistavan opetuksen järjestämisen tarveselvityksessä asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Saarnilaakson koulun informaatioteknologiapainotus on huomioitava erityisesti erikoisopetustilojen ja värkkäämön suunnittelussa. Kulkujärjestelyt, aulatilat, säilytysratkaisut ja sisävälituntialueet tulee suunnitella yläkoulun toiminnalliset erityispiirteet huomioiden.

Hankesuunnitelmaan sisältyvä nuorisotila vastaa Kasvun ja oppimisen palveluverkkoperiaatteita ja tarveselvityksessä asetettuja tavoitteita. Nuorisotilan tilat on suunniteltava monikäyttöiseksi ja valvottavaksi. Nuorisopalveluiden siirryttyä kasvun ja oppimisen lautakunnan alaisuudesta kulttuuri- ja nuorisolautakunnan alaisuuteen antaa ao. lautakunta oman lausuntonsa hankesuunnitelmasta koskien nuorisotiloja.

Piha- ja liikuntaolosuhteet

Hankesuunnitelmassa piha- ja ulkoalueiden suunnittelun lähtökohtana ovat Espoon koulujen pihasuunnitteluohje ja tavoite vähintään 7 m² välituntipiha-alaa oppilasta kohden. Tontin reunaehdot asettavat rajoitteita piha- ja kenttäratkaisuille, minkä vuoksi jatkosuunnittelussa tulee varmistaa, että koulun liikuntatuntien edellyttämät olosuhteet toteutuvat myös tarvittaessa tontin ulkopuolisin ratkaisuin.

Hankkeen aikataulu, käyttöönotto ja riskit

Tarveselvityksessä Saarnilaakson koulun hanke on määritelty erittäin kiireelliseksi perusopetuksen palveluverkon näkökulmasta. Hankesuunnitelman mukaan koulun rakennustyöt valmistuvat kesäkuussa 2031, ja kalustaminen, varustaminen, tuulettuminen ja käyttöönotto ajoittuvat heinäkuulle 2031. Koulun käyttöönotto ajoittuisi siten lukuvuoden 2031–32 alkuun.

Kasvun ja oppimisen lautakunta kiinnittää huomiota siihen, että kesäkuulle ajoittuva valmistuminen voi viivästyessään aiheuttaa merkittäviä toiminnallisia ja hallinnollisia riskejä. Hankesuunnitelmassa käyttöönottoon varattu noin yhden kuukauden ajanjakso ajoittuu heinäkuulle, jolloin kesälomat voivat heikentää mahdollisuuksia toteuttaa kalustaminen, varustaminen ja käyttöönottoon liittyvät toimenpiteet hallitusti.

Hankkeen aikataulun osalta on minimoitava riskit viivästyksen osalta. Koulun käyttöönotto hankkeen mahdollisen viivästymisen takia kesken lukukauden on pedagogisesti haastavaa ja kuormittaa merkittävästi oppilaita, henkilöstöä ja huoltajia. Lähtökohtaisesti uuden koulurakennuksen käyttöönotto tulisi aina ajoittaa lukuvuoden alkuun.

Kalustamiseen, varustamiseen ja rakennuksen tuulettumiseen hankesuunnitelmassa varattu ajanjakso on noin yksi kuukausi, joka ajoittuu heinäkuulle. Saarnilaakson koulun kokoisessa ja toiminnallisesti vaativassa hankkeessa tämä on lyhyt aika rakennuksen kalustamiseen, irtokalustamiseen, tekniseen varustamiseen, koekäyttöön, tuuletukseen sekä käyttöönottoon valmistautumiseen, erityisesti kun huomioidaan kesälomakausi, henkilöstön ja toimittajien poissaolot sekä toimitus- ja asennusketjujen ajoittainen hidastuminen.

Edellä esitetyistä syistä lautakunta pitää hankkeen aikataulua sekä hankkeen valmistumiseen mahdollisesti liittyvää viivästymisriskiä merkittävän ja katsoo, että hankkeen jatkosuunnittelussa tulee varmistaa riittävä ja realistinen aika rakennuksen kalustamiseen, varustamiseen ja käyttöönottoon ilman tarpeettomia riskejä.

Lautakunta kiinnittää huomiota hankesuunnitelmassa tunnistettuihin keskeisiin riskeihin, erityisesti asemakaavoitukseen liittyviin epävarmuuksiin sekä koulutonttia rasittavaan HSY:n runkovesijohtoon. Kasvun ja oppimisen lautakunta pitää tärkeänä, että nämä riskit huomioidaan hankkeen jatkovalmistelussa ja aikataulutuksessa, ja että niiden vaikutuksia hallitaan tiiviissä yhteistyössä kaavoituksen ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa.

Lautakunta katsoo, ettei tunnistettujen riskien olemassaolo poista hankkeen välttämättömyyttä alueen yläkoulupaikkojen turvaamiseksi. Lautakunta edellyttää, että hankesuunnitelmassa esiin nostetut riskit huomioidaan jatkovalmistelussa ennakoivasti ja ratkaisuja hakien, erityisesti kaavoituksen ja HSY:n suuntaan, eikä riskien hallintaa tule perustaa pelkästään tilanteiden seuraamiseen.

Hankkeen kustannukset

Saarnilaakson koulun ja nuorisotilan uudisrakennuksen kustannukseksi on arvioitu 37,9 M€. Koulutilojen osalta vuokra-arvio on 246 667 €/kk, vuodessa 2 960 000 €/vuosi. Toimitilavuokraan sisältyy ylläpito, vesi ja Tilapalvelut-liikelaitoksen hallinnointipalkkio. Ensikertaiseen kalustamiseen Kasvun ja oppimisen toimiala on esittänyt 999 520 euroa.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Hankesuunnitelma Saarnilaakson koulu ja nuorisotila

Oheismateriaali

Tiedoksi